

Olivier Vin - heymana.com

Ongezien in ons land: drie dokters voor assisen na euthanasie. Vijf vragen over dit uitzonderlijke proces

In de assisenzaal van Gent staan de komende weken drie artsen terecht voor vergiftiging, omdat ze in 2010 euthanasie uitvoerden bij Tine Nys, een vrouw van 38 met psychische problemen. Het is de eerste keer sinds de invoering van de euthanasiewet in 2002 dat artsen daarvoor terechtstaan. "Dit wordt een politiek-religieus proces waarbij de euthanasiewet zelf op de agenda wordt gezet", zegt advocaat Walter Van Steenbrugge, die de uitvoerende arts verdedigt. Vijf vragen en vijf antwoorden over dit uitzonderlijke assisenproces, waarvan de jury vandaag wordt samengesteld.

Arne De Jaegere

ma 13 jan 17:05

1. Waarover gaat dit proces?

Op 27 april 2010 kreeg de 38-jarige Tine Nys euthanasie wegens "uitzichtloos psychisch lijden". Bij euthanasie wordt het leven van een patiënt op eigen verzoek beëindigd, al moet er wel aan een hele reeks voorwaarden worden voldaan. De jonge vrouw uit Sint-Niklaas had een moeilijke jeugd achter de rug met zware psychiatrische problemen, verschillende zelfmoordpogingen en lange opnames. Na een zoveelste afgesprongen relatie kreeg ze het steeds moeilijker. Op kerstdag 2009 ging ze naar de huisarts en sprak ze voor het eerst over euthanasie. In de maanden die volgden, gingen naast haar huisarts twee andere artsen - onder wie een psychiater - akkoord met de euthanasie. Vier maanden later werd de euthanasie uitgevoerd.

Een halfjaar na de euthanasie stapten de zussen van Tine naar de onderzoeksrechter van Dendermonde om een klacht in te dienen. Volgens hen werd de euthanasiewet uit 2002 niet nageleefd.

2. Wat was er volgens de familie mis met deze euthanasie?

In 2016 getuigden de zussen van Tine in het Canvas-duidingsprogramma "Terzake". Volgens hen had Tine nooit euthanasie mogen krijgen. Euthanasie wegens psychisch lijden is enkel mogelijk als iemand ondraaglijk lijdt aan een ongeneeslijke aandoening. **"Tine was niet ongeneeslijk ziek", zeggen de zussen.**

"Toen ze op kerstavond 2009 voor het eerst begon over euthanasie, had ze al meer dan 15 jaar niet meer in een psychiatrie verbleven en volgde ze geen behandeling", aldus de zussen. "Twee maanden voor haar dood kreeg ze ook plots een nieuwe diagnose: autisme, maar ze werd hier nooit voor behandeld." Bovendien, zeggen de zussen, "hebben wij Tine nooit op die manier kunnen bekijken of benaderen." Ze vinden het onbegrijpelijk dat de euthanasie toch kon doorgaan en dat er nooit andere behandelopties werden voorgesteld. **Tine was volgens de zussen niet "uitbehandeld".**

De zussen spraken in "Terzake" ook over de volgens hen zeer **amateuristische manier waarop de euthanasie werd uitgevoerd**. "De arts vergeleek het met een geliefd huisdier dat je een spuitje geeft", klonk het in de reportage van 2 februari 2016. Volgens de zussen was de arts zeer nonchalant. "Hij had niet eens het nodige materiaal bij. De baxter met de dodelijke vloeistof legde hij naast haar op de zetel. Terwijl ze lag te sterven viel de plastic zak op haar gezicht."

“De baxter met de dodelijke vloeistof viel op haar gezicht terwijl ze lag te sterven.

De zussen van Tine in "Terzake"

"De arts vroeg onze vader de naald in haar arm vast te houden omdat hij was vergeten pleisters mee te brengen. Toen ze was overleden, vroeg hij onze ouders of ze met de stethoscoop wilden luisteren om te controleren dat haar hart wel degelijk was gestopt met kloppen. Ongelofelijk pervers." Volgens het parket had de dokter zijn gsm niet op stil gezet en werd hij tijdens het uitvoeren van de euthanasie verschillende keren opgebeld. Toen hij vertrok, liet hij de baxter met de dodelijke vloeistof gewoon achter.

(lees verder onder de foto)

Tine Nys (midden) met haar zussen in april 2010

De zussen spraken nadien ook met de drie artsen die hun goedkeuring gaven voor de euthanasie en namen deze gesprekken op. "Ik stond er niet helemaal achter" en "Tine heeft veel geshopt bij dokters" viel tijdens die gesprekken te horen. Of ook nog: "ik ben in se ook een beetje kwaad op de arts die de injectie gaf" en "misschien is er nood aan een debat, dat er een rem zou zijn op mensen die dat technisch graag doen".

“Misschien is er nood aan een debat, dat er een rem zou zijn op mensen die dat technisch graag doen.

Eén van de artsen die toestemming gaf voor de euthanasie

De zussen zeggen dat ze zeker niet tegen euthanasie zijn voor ondraaglijk psychisch lijden, maar willen dat er bepaalde zaken duidelijker worden geformuleerd.

Bekijk hieronder de reportage uit "Terzake" uit 2016:

Twee weken na de getuigenis van de zussen in "Terzake" reageerden de beste vrienden van Tine in het weekblad Humo. Ze waren heel kwaad. "Haar zussen hadden het over een andere Tine dan de Tine die wij kenden. Ze zeggen dat ze uit haar psychiatrisch verleden was gegroeid. Onze indrukken waren totaal anders. Ik weet zeker dat Tine deze "Terzake"-uitzending en deze versie van de feiten nooit gewild zou hebben."

Volgens de vrienden heeft Tine zo lang gewacht om haar familie in te lichten over haar euthanasieplannen, omdat ze bang was dat ze haar zouden laten colloqueren (een gedwongen opname, red.). Iets wat in het verleden al eens gebeurde en Tine volgens hen nooit meer wilde. "De suggestie dat hier over één nacht ijs is gegaan, door liefdesverdriet, dat is echt zo... onrechtvaardig tegenover haar. Alsof je hier zomaar een psychiater en twee artsen kunt vinden die iemand willen euthanaseren alleen maar vanwege liefdesverdriet. Dat is gewoon niet eerlijk."

“ Ik weet zeker dat Tine deze "Terzake"-uitzending en deze versie van de feiten nooit gewild zou hebben.

Enkele vrienden van Tine in Humo

3. Waarom komt deze zaak voor het hof van assisen?

Na het overlijden van Tine moest de *federale commissie voor evaluatie van euthanasie* oordelen of alle voorwaarden vervuld waren. Dat gebeurt altijd na een overlijden door euthanasie. Volgens de **commissie (die het dossier pas na 51 dagen binnenkreeg, terwijl de euthanasiewetgeving duidelijk voorschrijft dat dit binnen de 4 werkdagen moet gebeuren)** werden alle voorwaarden correct nageleefd. De leden van de commissie waren het hier unaniem mee eens.

Maar de familie stapte ook naar het gerecht dat een onderzoek opende en alle partijen ondervroeg. In 2015 oordeelde de procureur van Dendermonde dat de artsen niets verweten kon worden en de raadkamer besliste dat de artsen niet voor de rechtbank zouden moeten komen. De familie ging in beroep tegen de beslissing en de procureur-generaal van Gent heropende de zaak. In november 2018 oordeelde de Gentse kamer van inbeschuldigingstelling (KI) dat er **"voldoende aanwijzingen zijn dat de voorwaarden niet nageleefd werden"** en werd de zaak doorverwezen naar de volksjury van het Gentse hof van assisen.

4. Wat riskeren de artsen?

Er zullen drie artsen terechtstaan. De eerste is de arts die de euthanasie heeft toegediend. Hij zal verdedigd worden door Walter Van Steenbrugge en Christine Mussche. Het is niet de eerste keer dat deze huisarts uit Sint-Niklaas in een rechtbank komt. In 2008 werd hij veroordeeld wegens "weerspansigheid met een wapen", in 2010 wegens het weigeren van een alcoholtest en

in 2013 wegens “onopzettelijke slagen en verwondingen in het verkeer”.

Hij heeft ook nog twee veroordelingen voor dronken rijden. In 2015 stond hij terecht als verhuurder van een woning waarin een jong koppel was overleden na een CO-vergiftiging, maar toen werd hij vrijgesproken. In 2017 werd hij veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf met uitstel omdat hij twee jonge mannelijke patiënten met geweld en bedreiging zou hebben aangerand.

De twee andere artsen zijn de huisdokter van Tine (verdedigd door Frédéric Thiebaut) en een Gentse psychiater (verdedigd door Jef Vermassen), die allebei hun goedkeuring gaven voor de euthanasie.

Ze staan alle drie terecht voor “**vergiftiging**”. In theorie kunnen ze hiervoor een **levenslange gevangenisstraf** krijgen.

De zussen, broer en ouders van Tine zullen verdedigd worden door Joris Van Cauter en Fernand Keuleneer.

5. Wat mogen we van het proces verwachten?

Het is de allereerste keer in ons land dat artsen zich voor een rechtbank moeten verantwoorden voor de uitvoering van een euthanasie. **Het proces zal ongetwijfeld met veel belangstelling gevolgd worden door de medische en politieke wereld.** Hoe dan ook valt de impact van het proces op artsen niet te onderschatten. Als drie collega's voor assisen komen omdat ze een euthanasie hebben uitgevoerd, kan je je de vraag stellen welke arts in de toekomst nog durft in te gaan op een euthanasieverzoek.

“Dit wordt een politiek-religieus proces, waarbij de euthanasiewet zelf op de agenda wordt gezet.

Walter Van Steenbrugge, advocaat van de arts die de euthanasie heeft uitgevoerd

Volgens advocaat Walter Van Steenbrugge, die de arts verdedigt die de euthanasie uitvoerde, wordt het “een politiek-religieus proces, waarbij de euthanasiewet zelf op de agenda wordt gezet.” De strafpleiter wou een indrukwekkende lijst van getuigen laten langskomen, onder wie filosofen, psychiaters en psychologen, maar ook René Stockman, de generaal-overste van de Broeders van Liefde die er nauwe banden met het Vaticaan op nahoudt. Volgens Van Steenbrugge voerde Stockman druk uit op het parket-generaal, wat zou kunnen verklaren waarom er plots beslist werd om de dokters toch te vervolgen. Advocaat-generaal Francis Clarysse noemde deze beschuldiging aan zijn adres “van de pot gerukt”.

Rechtbankvoorzitter Martin Minnaert liet al verstaan dat hij geen proces wil over de euthanasiewetgeving in het algemeen. Hij wil zo dicht mogelijk bij de zaak van Tine Nys blijven. Hij besliste dan ook dat René Stockman niet zou mogen getuigen. Wie wel nog zal mogen getuigen is onder meer professor Wim Distelmans, de voorzitter van de evaluatiecommissie

euthanasie en professor Ariane Bazan, die in 2017 een open brief lanceerde met de vraag om de euthanasieregeling bij psychisch lijden te verstrengen.

Hoe dan ook zal de discussie over euthanasie bij psychisch lijden door dit proces opnieuw opwakken. De liberale wet uit 2002 wordt al 18 jaar fel bekritiseerd. Zullen die critici van het momentum gebruik maken om de wet te doen wankelen? Zullen de artsen veroordeeld worden voor het allerswaarste misdrijf uit het strafwetboek? En wordt de wet in het geval van psychisch lijden na dit proces dode letter? Eén ding is zeker: de echo van de beslissing van "de twaalf" (de volksjury, red.) zal tot ver buiten de Gentse assisenzaal weergalmen.

“Eén ding is zeker: de echo van de beslissing van "de twaalf" zal tot ver buiten de Gentse assisenzaal weergalmen.